

UNIVERSITAS

EESTI KÕRGGKOLIDE, TEADUS- JA ARENDUSASUTUSTE AMETILIITUDE ÜHENDUS
Federation of the Estonian Universities, Institutions of Science, Research and Development

1x.12.2018, Tallinn

Eesti kõrgkoolide, teadus- ja arendusasutuste ametiliitude ühenduse UNIVERSITAS pöördumine Eesti erakondade poole

UNIVERSITAS esitab käesoleva petitsiooni sügavas mures Eesti teaduspõhise arengu, kõrge lisandväärtusega tulevikumajanduse, Eesti teadlaskonna ja kõrgkooliõppejõudude töövilmsuse ning eesti keele kestma jäämise pärast. Aastaks on 2019 Eesti haridussüsteem jõudmas kriisi. Selle olukorran on viinud lähenemine haridussüsteemile mitte kui tervikule, vaid isikeskis konkureerivatele osadele.

UNIVERSITAS, tuginedes oma liikmeskonna arvamusele, tõstab esile järgmised lahendamist vajavad küsimused:

1. Akadeemilise kõrgharidustöö eripära ignoreerimine. Nii menetluses olevates ülikoolide seadustes kui kogu seadusloomes tervikuna tuleks käsitleda haridussüsteemi ja selle subjekte lihtsalt, lähtudes ühetaolistest sotsiaalsetest garantiidest.

6. Eesti keele välja tõrjumine teadusest ja kõrgharidusest. Ülikoolidega sõlmitavate halduslepingutega eesti keelse õppe vähendamise võimaldamine ja välisprofessori eelistamine; lähtudes h-indeksitest, mis ei arvesta eestikeelseid publikatsioone. On tehtud palju kaheldavaid otsuseid, kus suured summad eesti maksumaksja raha on kulutatud eesti majanduse ja eesti teadlaskonnaga väheseotud artiklite põhise teaduse toetamiseks.

2. Teadlaste ja kõrgtehnoloogia spetsialistide suhtarvu jätkuv langus Eestis. Vastavalt UNESCO statistikale [Res-per-M] algas nimetatud langus Eestis aastal 2012 ja on langenud 1,5 korda allapoole EL tuumikriikidest ning 2-3 korda allapoole Skandinaaviast. Selle tendentsi jätkumisel ei saa loota Eesti kui tunnustatud IT riigi positsiooni säilimist ning kõrgtehnoloogilise tööstuse madalseisu lõppemist.

5. Teadus- ja arendustegevuse strateegias [TAT-strat] ette nähtud 1% SKP avaliku sektori rahastustaseme saavutamise pidev edasilükkamine. Lõhe Eesti ja EL kõrgtehnoloogilise tööstusega riikidega, kus riikide arengu huvides hoitakse finantseerimistaset 3 - 4.5 % vahemikus, kasvab. Samal ajal peab UNIVERSITAS vajalikuks rõhutada, et lihtsalt teadusrahad suurendamine ei paranda olukorda, kui ei muudeta teadusrahad eraldamise süsteemi (millega meie küsitluste järgi pole rahul üle 80% teadlaskonnast).

3. Immovalitise tööstuse madalseis ebaõnnestunud teaduspoliitika tulemusena. OECD innovaatilise tööstuse pingereas on Eesti langenud punase laterna positsioonile [OECD-stat] ja EL nutika spetsialiseerumise rahastamise programmid on Eestis täitmata [NSP-seis]. See on teadusartiklite põhise teaduse hindamissüsteemi dogmatiseerimise otsene tulemus. Eesti TA president oli sunnitud 22.11.18 Vikerraadios olukorra kokku võtma sellisel, et teadus on väga heal tasemel, aga täiesti kasutu Eesti majandusele.

4. Tehnika ja tehnoloogiateaduste rahastamise osakaalu jätkuv langus 2006. ja 2013. a. teadusreformide tulemusena, mille rahajao süsteem ei tööta eesti majanduse huvides. Võrreldes möödunud sajandiga on suhteline finantseerimine tehnikateadustele vähenenud 1,5 korda, põllumajandusteadustele üle kahe korra. Tallinna Tehnikaülikool on langenud ülikoolide reitingus positsioonilt 441-450 (2014) vahemikku 601-650 [QS-rank-TUT] ja üle 20% akadeemilistest töötajatest on lahkunud.

Eesti ERAKONNAD, riigi poliitiline eliit, palun võtke kiireloomulise ülesandena päevakorda EESTI TEADUSE JA KÕRGHARIDUSE kestva arengu strateegia! Tuleb peatada eestikeelse kõrghariduse asendamine võõrkeelsega, h-indeksite kriteeriumi abil kohalikku professuuri ebavõrdsesse konkurentsipositsiooni asetamine välja suretamine, seoses eelnevaga gümnaasiumi õpetajate suurearvuline liikumine välisriikidesse ja nende asendamine üliõpilastega kolmandatest riikidest! ning teadlaste ja kõrgtehnoloogia spetsialistide osakaalu vähenemine. ERAKONNAD, tehke Eesti teadus- ja haridussüsteemi kui terviku rahastamise strateegiline kokkulepe, nii nagu tegite selle kaitsestrateegia ning -kulude osas. Eesti vajab ühtset tasakaalustatud haridussüsteemi, kus on koht nii välisprofessuuril kui ka välisüliõpilastel, kuid mis kindlalt lähtub EESTI pikaajalistest huvidest!

UNIVERSITASE esindajad on valmis kohtuma kõigi erakondadega, et lähemalt selgitada loetletud probleeme ja nägemust nende lahendamiseks.

Lootes koostööle, lugupidamisega Vladimir Viies PhD UNIVERSITASE juhatuse esimees

Kommenteerinud [k1]: Ma usun, et siin on tahtlikult eesti, nagu et „eesti soost“, aga ma soovitsin siiski „Eesti“ – eesti teadlaskonna töövilmsusi võib riik toetada ka nii, et rahastab ise nende töökohti-grante välisriikide asutustes ja korraldab (masin- või inim-)tõlkimist...

Kommenteerinud [k2R1]:

Kommenteerinud [k3]: KRIIS on ilus sõna, aga see haridussüsteemi kui terviku kriisi olemus ei tule allpool selgelt välja

Kas viide millelegi oleks abiks?
Või mida kriisina käsitletakse?

Kommenteerinud [k4]: Kui just on edasi juttu, et „tule“ ...

Kommenteerinud [k5]: KELLE POOLT ...

Kommenteerinud [k6]: Kas siin on mõeldud õpetajate ...

Kommenteerinud [k7]: Kuidas sellesse lausesse mahut ...

Kommenteerinud [k8]: KES SEDA TEEB? ...

Kommenteerinud [k9]: Siin võiks ju märkida, kes sõlm ...

Kommenteerinud [k10]: Kas see on eelmises punktis ...

Kommenteerinud [k11]: Kuna selles lauses ei ole verb ...

Kommenteerinud [k12]: Kui siin ei ole viiteid, siis peab ...

Kommenteerinud [k13]: Viide on vist researcherite ...

Kommenteerinud [k14]: Passiivne – see ei ole siis ...

Kommenteerinud [k15]: Kas selle kohta on mingid ...

Kommenteerinud [k16]: See vajab viidet/see on hea ...

Kommenteerinud [k17]: Siin peaks tooma välja, mida ...

Kommenteerinud [k18]: „meie uuringu“ metoodikat ...

Kommenteerinud [k19]: Kui „innovaatilise tööstuse“ ...

Kommenteerinud [k20]: See statistika ei tõesta ...

Kommenteerinud [k21]: Tegelikult tähendab see tabel ...

Kommenteerinud [k22]: Kas on kindel, et just selle??

Kommenteerinud [k23]: Siia tasuks tuua siis otseviide ...

Kommenteerinud [k24]: See vajab allikat, aga nagu ...

Kommenteerinud [k25]: Kas see on jätkuvalt TTÜ ...

Kommenteerinud [k26]: See ei ole asjakohane punkt ...

Kommenteerinud [k27]: Ma kindlasti EI kasutaks läbiva ...

Kommenteerinud [k28]: See ei tohiks olla läbiva ...

Kommenteerinud [k29]: Kui enne oli mitmel kohal jutt ...

Kommenteerinud [k30]: Eestikeelne on üks sõna

Kommenteerinud [k31]: Kohalik professor ei ole nii ...

Kommenteerinud [k32]: Gümnaasistid mitte ainule ei li ...

Kommenteerinud [k33]: See liikumine ei ole ISEENESE ...

Kommenteerinud [k34]: See ei ole vist aktiivne ...

Kommenteerinud [k35R34]:

Kommenteerinud [k36]: Ei taha läbivat suurtähte

Kommenteerinud [k37]: Ma ei saa aru, mis on „teadus“ ...

Kommenteerinud [k38]: Ei taha läbivat suurtähte. ...